

**Základní škola a Mateřská škola Bratčice, okres Brno – venkov,
příspěvková organizace**
Bratčice čp.69, 664 67 Syrovice
IČ:70999384 e-mail: reditelka@skolabratcice.cz

Preventivní program ZŠ Bratčice

Školní rok 2024/2025

Platnost od 1. 9. 2024

Úvod

Preventivní program školy je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Vychází z platné legislativy České republiky.

Je prováděn v průběhu celého školního roku. Jeho cílem je minimalizovat rizikové chování na naší škole, s ohledem na aktuální situaci ve škole i ve společnosti.

V oblasti prevence se zaměřuje na výchovu ke zdravému životnímu stylu, na posílení mezilidských vztahů, na prevenci šikany, kyberšikany a rizika, která mohou žáky potkat na sociálních sítích nebo na internetu, a také na předcházení školní neúspěšnosti.

Podílí se na něm všichni pracovníci školy ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků.

Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Bratčice je malotřídní školou 1. stupně, pro žáky 1. – 5. ročníku. V současné době je trojtřídní.

Ve školním roce 2024/2025 se vyučuje 1. ročník v I. třídě, 2. a 3. ročník ve II. třídě a 4. a 5. ročník ve III. třídě.

Z kapacitních důvodů má škola odloučené pracoviště (faru), kde je umístěna I. třída.

Budova školy je bezbariérová. Je umístěna v centru obce s velmi dobrou dopravní dostupností. Nabízí možnosti pro vzdělávání žáků v plně vybavených učebnách. Třídy jsou vybaveny moderním nábytkem, počítačovou technikou a interaktivní tabulí, která je při vyučování aktivně využívána. Škola má k dispozici tělocvičnu. Využíváme také obecní multifunkční sportovní areál.

V prostorách školy je k dispozici i školní dvůr, který je využíván při výuce i volnočasových aktivitách. Součástí školy je také školní jídelna – výdejna stravy.

Pedagogický sbor tvoří 7 pedagogických pracovníků (ředitelka školy, 3 učitelky, 2 vychovatelky školní družiny a asistentka pedagoga).

Škola klade důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Personální zajištění prevence

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště.

Výchovný poradce a speciální pedagog - Mgr. Kristýna Dvořáková, MBA.

Metodik prevence a speciální pedagog - Mgr. Jana Šalplachtová.

Na realizaci Preventivního programu se podílí všichni zaměstnanci školy.

Riziková místa ve škole

V okolí školy se nachází riziková místa – křižovatky, přechody pro chodce a další místa. Tato místa jsou průběžně kontrolována.

Ve škole jsou mapována jako riziková místa - šatny a záchody, kde probíhá zvýšený dohled pedagogických pracovníků.

Žáci jsou na začátku školního roku seznámeni se školním řádem a pravidly bezpečného chování. Jsou jim připomínána i průběžně během roku (a vždy, když to situace vyžaduje).

Škola a školní prostředí

Důležitým výchovným prvkem je školní a třídní prostředí. Zde tráví žáci hodně času, proto je snahou pracovníků školy i žáků, aby toto prostředí bylo co nejpříjemnější. Budova školy je zrekonstruovaná a vybavena moderním nábytkem. Výzdoba je tvořena květinami, pracemi žáků.

Žáci jsou všemi pracovníky školy vedeni k udržování pořádku, odpovědnosti a spoluodpovědnosti. Starají o květinovou výzdobu školy a výzdobu tříd. Jsou též vedeni k tomu, aby jim nebyl lhostejný vzhled v okolí školy.

Zhodnocení Preventivního programu školy za školní rok 2023/2024

Realizace Preventivního programu byla ve školním roce 2023/2024 založena na úzké spolupráci mezi vedením školy, školním metodikem prevence, pedagogickými pracovníky i zákonnými zástupce žáků.

V oblasti prevence jsme se zaměřili na výchovu ke zdravému životnímu stylu, posílení mezilidských vztahů, prevenci kyberšikany a rizik, která mohou žáky potkat na sociálních sítích a internetu a také na předcházení školní neúspěšnosti.

Pro žáky jsme během roku naplánovali řadu akcí a preventivních programů.

Žáci III. třídy se účastnili programu „Popletená pohádka“ v PPP Brno, kde se hravou formou seznámili se základní problematikou užívání cigaret, alkoholu a zdravého životního stylu.

Škola se připojila ke „Dni bezpečnějšího internetu“ a zapojila se do soutěže „Bezpečně v kybeprstoru“, kde se umístili hned dva naši žáci v kategorii „Plakát“ a získali 1. a 3. místo.

Pod vedením třídních učitelů jsme zrealizovali projektové hodiny Zdravé zuby, branný den, rizika sociálních sítí, informace a dezinformace.

Proběhl také podzimní i jarní blok dopravní výchovy na Dopravním hřišti v Oslavanech, kde starší žáci měli možnost získat průkaz cyklisty.

Účastnili jsme se také řady projektů – projekt VZP Vzpoura úrazům, projekt Nadačního fondu Albert Zdravá 5 a projekt Bezpečný pes.

V rámci jednotlivých předmětů jsou žáci vedeni ke zdravému životnímu stylu, prevenci zneužívání návykových látek, bezpečnému chování v různých dopravních situacích, bezpečnému chování na internetu i sociálních sítích.

Spolupracovali jsme také se zřizovatelem obce Bratčice i místními občany.

Prevenci sociálně patologických jevů byla věnována pozornost i v rámci třídnických hodin. Sledování situace ve třídách i škole probíhalo také prostřednictvím dotazníků, rozhovorů, probíhaly konzultace s třídními učiteli i porady ŠPP. Vztahy v rámci pedagogického sboru jsou na velmi dobré úrovni. Učitelé spolupracují s výchovným poradcem i metodikem prevence, ihned řeší aktuálně vzniklé situace a konzultují vývoj vztahů i klimatu ve třídě.

V příštím školním roce bude naším cílem zlepšování třídního klimatu a vztahů žáků v třídním kolektivu, upevňování vztahů mezi učitelem a žákem. Zaměříme se na posílení komunikačních dovedností, výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu a prevenci rizikového chování na internetu a v dopravě.

I nadále budeme spolupracovat s PPP Brno, Policií ČR a dalšími organizacemi zajišťujícími preventivní programy.

Budeme se snažit zrealizovat i dostatečné množství aktivit mimo školu a nabízet kvalitní mimoškolní aktivity.

Pro zaměstnance je připraveno školení Ochrana měkkých cílů a První pomoc a plánujeme další preventivní aktivity dle aktuálních potřeb a aktuální nabídky.

Cíle prevence

Dlouhodobé cíle:

- rozvoj a podpora sociálních kompetencí, posilování komunikačních dovedností, vytváření pozitivního sociálního klimatu
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- prohloubení spolupráce školního poradenského pracoviště, podpora spolupráce učitelů
- spolupráce s institucemi v oblasti prevence sociálně-patologických jevů
- zvyšování digitální gramotnosti žáků

Střednědobé cíle:

- průběžné sledování a zjišťování klimatu tříd
- zapojování rodičů do života školy, podpora účasti rodičů na akcích školy

Krátkodobé cíle:

- vytváření bezpečného klimatu (bezpečné klima ve třídách, pozitivní atmosféra), práce se třídou
- posilování komunikačních dovedností žáků (schopnost řešit konflikty a problémy)
- výchova ke zdravému životnímu stylu, zvyšování odolnosti vůči rizikovému chování
- zapojení žáků do volnočasových aktivit (školní družina)

Metody a způsoby dosažení cílů

Základní pravidla jednání, zdravý životní styl jsou zařazovány do průběhu každodenního života školy (vytvoření zdravého podnětného prostředí pro všechny).

Hlavní oblasti prevence frekventovány zejména v předmětech – vlastivěda a přírodověda, český jazyk, prvouka, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti, dramatická výchova, informatika, cizí jazyk.

Aktivity pro žáky:

- individuální a skupinová práce
- projektové dny, besedy s odborníky, exkurze
- zapojování do sportovních aktivit

Aktivity pro rodiče:

- pravidelné třídní schůzky
- webové stránky s informacemi
- informovat rodiče o preventivních strategiích školy, Preventivním programu, školním řádu
- školní akce určené pro rodiče (vystoupení žáků)

Aktivity pro pedagogické pracovníky:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- seznámení pedagogických pracovníků s Preventivním programem školy
- spolupráce mezi pedagogy, sdílení zkušeností

Spolupráce s organizacemi

Nejbližším spolupracovníkem školy je zřizovatel obec Bratčice.

Další instituce, se kterými škola spolupracuje a využívá jejich nabídek, jsou:

- Policie ČR: besedy a přednášky (drogová prevence, prevence kriminality dětí a mládeže, informační a preventivní poradna pro učitele aj.)
- PPP Brno (Lomená, Sládkova) – vzdělávání pedagogů, pravidelné schůzky výchovných poradců, školních metodiků prevence, pedagogicko-psychologická vyšetření žáků, preventivní a intervenční programy
- OSPOD Židlochovice – řešení záškoláctví, zanedbávání povinné rodinné péče
- Děťští a odborní lékaři
- SDH Bratčice a HZS Brno (besedy, exkurze)
- Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje (besedy, školení)
- Mateřská škola Bratčice
- Knihovna J. Mahena Brno, Městská knihovna Židlochovice
- Ekologické organizace – Lipka, Rezekvítek
- SVČ Ivančice
- KIC Ivančice
- Kulturní střediska a organizace v okolních obcích

Spolupráce s rodiči

- Spolupráce s rodiči v oblasti zdravého životního stylu dětí, podpora vzájemné komunikace a vztahů, v oblasti prevence šikany, kyberšikany a dalších forem rizikové komunikace prostřednictvím multimédií. Tato problematika bude pravidelně zařazována také na program třídních schůzek s rodiči. Rovněž zde budou seznámeni s Preventivním programem a školním řádem.
- Zapojení rodičů do jednodenních vzdělávacích projektů školy.
- Informování rodičů prostřednictvím webových stránek, školního systému EduPage, na nástěnkách školy a na třídních schůzkách. Rodičům jsou zasílány informační letáky, upozornění na určité formy rizikového chování. Rodiče mohou využívat konzultací školního poradenského pracoviště i konzultačních hodin všech pedagogických pracovníků. Po předcházející domluvě je možná schůzka s kterýmkoliv z pedagogických pracovníků naší školy.

- Výchovná opatření jsou rodičům sdělována osobně, písemně anebo prostřednictvím školního systému EduPage.

Obecné zásady pro učitele

- vytvářet příjemné mikroklima ve škole, ve třídách a ve školním zájmovém vzdělávání
- vytvářet optimální podmínky pro vzdělávací proces, minimalizovat nepříznivé ovlivňování rozvoje osobnosti a osobnosti žáka
- vytvářet důvěryhodný vztah mezi vyučujícím a žákem, aby našel k učiteli cestu a u něj pochopení
- soustavně a pečlivě sledovat vývojové a individuální potřeby žáků
- včas odhalovat specifické poruchy vývoje, učení a chování u dětí
- soustavně propagovat a nabízet dětem sport a jinou zájmovou činnost pro smysluplné trávení volného času
- ujasňovat žákům nenásilnou formou smysl života
- naučit žáky orientovat se v rizikových situacích a na rizikových místech
- posilovat zdravou sebedůvěru
- vést žáky k dovednostem v sociální komunikaci a učit je zvládat stresové situace
- rozlišovat hierarchii hodnot
- navazovat úzký kontakt mezi školou a rodiči

Preventivní program školy ve výuce

Prvouka

- vhodné chování ve škole a ve společnosti, pravidla slušného chování
- postavení v rodině, vztahy v rodině, funkce rodiny
- mezilidské vztahy, chování k cizím lidem
- volný čas, režim dne
- dopravní výchova, BESIP
- péče o zdraví, krizové situace, přivolání pomoci

Přírodověda, Vlastivěda

- základy rodinné a sexuální výchovy, sexuální zneužívání
- prevence zneužívání návykových látek
- houby a zásady sběru
- jedovaté rostliny, nebezpečné organismy
- ochrana zdraví, zásady první pomoci
- osobní bezpečí, linka důvěry
- lidské rasy
- život různých kultur, projevy rasismu a antisemitismu

Tělesná výchova

- využití volného času
- mezilidské vztahy, seberealizace, sebepoznávání
- řešení problémů, rozhodovací schopnosti

Český jazyk

- volné zařazování témat do hodin slohu
- sebepoznávání a sebepojetí (slohová a literární výchova)
- mezilidské vztahy
- čtenářská gramotnost
- zapojení žáků do literárních soutěží a kulturních akcí

Cizí jazyk

- komunikace (konverzační cvičení)
- multikulturní výchova

Informatika

- bezpečný pobyt na internetu
- bezpečná komunikace na sociálních sítích
- kyberšikana, virtuální závislosti

Výtvarná výchova a pracovní činnosti

- duševní hygiena, sebepoznání
- hledání sebe sama

Dramatická výchova

- rozvoj osobnosti, sebepoznání, sebehodnocení
- komunikace sociální, verbální i neverbální
- etická výchova
- vlastní postoje, postoje ostatních

Projekty

Škola je zapojena do projektů:

- Ovoce a zelenina do škol
- Mléko do škol
- ZŠ a MŠ Bratčice Šablony I. OP JAK – školní asistent MŠ, ZŠ

Plánované akce školy

Den otevřených dveří	srpen
Dopravní výchova. Kyberšikana. Policie ČR.	září
Požární poplach, cvičná evakuace	září
Divadlo vědy – Festival vědy Brno – Hasiči	září
Vzpoura úrazům	září
Želešická růže (3. – 5. ročník)	září
Dopravní hřiště Oslavany	září
Návštěva muzea dle aktuální nabídky	říjen
Logická olympiáda	říjen
Preventivní program dle aktuální nabídky (4. – 5. ročník)	listopad
Halloweenský den	listopad
Čeps cup – turnaj ve florbalu (3. – 5. ročník)	listopad

Bobřík informatiky (4. a 5. ročník)	listopad
Plavání Hustopeče	listopad
Rozsvícení vánočního stromu v obci	prosinec
Matematická olympiáda (5. ročník)	prosinec
Vánoční tvořivé dílničky pro děti	prosinec
Kouzelný stromeček a posezení u stromečku	prosinec
Programy primární prevence – zdravý životní styl	leden
Bruslení	únor – březen
Den bezpečnějšího internetu	únor
Recitační soutěž – školní kolo	únor
Matematická soutěž Pangea (2. – 5. ročník)	únor
Soutěž „Bezpečně v kyberprostoru“ (4. a 5. r.)	březen
Matematický klokan (2. – 5. ročník)	březen
Matematická soutěž Pythagoriáda (2. – 5. r.)	duben
MC Donald's cup	duben
Netradiční den	duben
Dopravní hřiště Oslavany	duben
Recitační soutěž Židlochovice	duben
Turnaj ve vybíjené (3. – 5. ročník)	květen
Preventivní program Zdravé zoubky	květen
Zvířátkový den	květen
Krojované vystoupení na hodech	červen
Raráškova exkurze Sonnentor – výukový program	červen
Den dětí	červen
Netradiční den	červen
Rozloučení s žáky 5. ročníku	červen
Slavnostní ukončení školního roku	červen
Třídnické hodiny	září, prosinec, červen

Plán akcí je orientační a bude aktualizován a doplňován dle aktuální nabídky. Uvedené akce se týkají všech ročníků základní školy, není-li uvedeno jinak.

Řešení přestupků

Školní řád zakazuje žákům školy vnášení, držení a používání návykových látek ve škole i mimo školu. Školní řád vymezuje pravidla o chování ve škole i zacházení se školním zařízením.

Žáci jsou seznámeni se školním řádem vždy první den nového školního roku a dále i v průběhu školního roku (pokud situace vyžaduje, pak i častěji). Rodiče žáků jsou písemnou formou seznámeni s opatřeními školy vůči ničení školního zařízení apod.

Monitoring a evaluace

Cíle programu jsou průběžně sledovány učiteli i ostatními pedagogy. Hodnocení Preventivního programu probíhá po skončení školního roku. Je součástí výroční zprávy školy. Sledování situace ve škole, ve třídách a jednotlivých kolektivech a sledování chování problémových jedinců probíhá ve škole prostřednictvím šetření ve třídách pomocí rozhovoru a jejich vyhodnocení třídním učitelem, formou dotazníků, informací ze schránky důvěry a informací od rodičů.

Součástí Preventivního programu školy jsou Strategie prevence rizikového chování na Základní škole a Mateřské škole Bratčice (Krizové plány) - k nahlédnutí v dokumentaci školního poradenského pracoviště.

V Bratčicích dne 1. 9. 2024

.....
Mgr. Kristýna Dvořáková, MBA
(ředitelka školy)

.....
Mgr. Jana Šalplachtová